
EVANGELIUM PODLE LUKÁŠE

Průvodce při studiu / 1. lekce Bible

Jak vznikla Bible

Bible je jedinečná: vysoce převyšuje všechny ostatní knihy, které kdy byly napsány. Tvoří ji 66 knih: 39 jich obsahuje Starý zákon a 27 Nový zákon. Od první knihy (Genesis) po poslední (Zjevení Janovo) pokrývá období dlouhé 1 600 let. K jejímu napsání Bůh použil mnoho různých mužů, ale *všichni* psali pod vedením Ducha svatého. „*Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k našim otcům ústy proroků...*“ (Žd 1,1).

Bůh si vybral muže, kteří byli ochotni psát tak, jak je on vedl. Díky tomu celou Bibli prostupuje jediné téma — smíření padlého člověka se svatým Bohem. Při čtení Bible se dozvídáme, jak porušený je náš vztah s Bohem, jak může dojít k jeho nápravě a jak žít v harmonii s Bohem. Apoštol Pavel napsal v 2 Tm 3,16-17: „*Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.*“

Uvažujte: Důvodem, proč jsme ochotni věnovat čas čtení Božího slova, Bible svaté, je to, že chápeme, že je to cesta k poznání Boha a jeho plánu naší záchrany a že právě v Bibli zjistíme, jak žít život příjemný Bohu a smysluplný z hlediska věčnosti. Tato „knihy instrukcí pro život“ je psána osobně pro tebe milujícím Stvořitelem a jde o tu nejdůležitější knihu, jakou vůbec kdy můžeš studovat!

~~~~~

Starý zákon je historií izraelského národa a jeho vztahu k Bohu, včetně zaslíbení příchodu Mesiáše. Nový zákon pak hovoří o naplnění tohoto zaslíbení a o tom, jak příchod Mesiáše ovlivnil veškerý svět. První zmínku o tomto Mesiáši nacházíme v Bibli v knize Genesis 3,15, kde se píše, že Mesiáš se narodí ženě jako lidské dítě: „*Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.*“ Od tohoto místa do konce Starého zákona napočítáme ještě čtyřicet zmínek o příchodu Mesiáše.

Jak se život Izraelců stával obtížnější, sílily jejich naděje, že se příchod Mesiáše blíží. On je zachrání, obnoví jejich bohoslužbu, porazí nepřátele a přinese uzdravení jejich zemi. Představa těchto lidí o Mesiáši se však lišila od Božího plánu. Krásný obraz Mesiáše nám vykresluje oddíl v knize Izajáš (9,5).

Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda, a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“

A tento Mesiáš opravdu přišel, někdy v době mezi roky 6-4 před Kristem. První čtyři knihy Nového zákona — Matouš, Marek, Lukáš a Jan — jsou vlastně životopisy Ježíše, Mesiáše. Každý z těchto autorů jej popsal svým vlastním stylem a s určitým cílem.

- Matouš, jeden z učedníků, psal, aby přesvědčil Židy, že Ježíš je Mesiáš. V tomto evangeliu se objevuje více citací ze Starého zákona než v ostatních.
- Marek, který cestoval s apoštolem Pavlem, chtěl svým popisem vyjádřit, jak mocně Bůh skrze Ježíše působil. Ježíš je zde zobrazen jako Boží služebník.
- Lukáš, jediný pohan mezi pisateli Nového zákona, psal především pro pohany, aby poznali lidství Ježíše, Syna člověka, který je božským Spasitelem celého lidstva.
- Jan, další z učedníků, představil Ježíše jako Božího Syna. V celém evangeliu ukazuje na Ježíšovo božství.

Evangelia podle Matouše, Marka a Lukáše jsou známa jako synoptická, protože mají všechna tři mnoho shodného materiálu.

Studujeme-li Bibli, učíme se, co to znamená být člověkem, protože Bible mluví o původu lidstva, o našem vztahu s Bohem i o počátcích civilizace. Studujeme-li Bibli, učíme se, co musíme udělat, abychom zdědili věčný život, protože ten nám nabízí Boží plán spasení lidstva. Studujeme-li Bibli, učíme se, kdo je Bůh a jak mají lidé podle jeho vůle žít, aby jej více milovali a lépe mu sloužili.

Bible je plná vzrušujících příběhů, které nám pomáhají při našem vlastním duchovním hledání. Je jako pokladnice plná knih, v nichž najdeme historii, poezii, chvalozpěvy, modlitby, krátké příběhy (podobnosti), životopisy a prorocké. Setkáme se v ní s lidmi, kteří jsou jako my: dopustili se chyb a bylo jim odpuštěno. Setkáme se v ní s těmi, kdo se nechali zastrážit a ztratili odvahu, s lidmi chudými, odsouzenými společnostmi — a uvidíme, jak jim Bůh skrze Krista pomohl. Budeme číst zprávy o zázračných uzdraveních. Bible je napínavá kniha, i kdybychom ji četli jen pro potěšení. Avšak Bůh měl svůj záměr, když nám lidem dal své Slovo: Chtěl, abychom jej poznali v celé jeho svatosti a spravedlnosti. Bible nás také naučí, jak Boha uctívat a jak mu sloužit.

Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku. (Žalm 119,105).

Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zvěstuje slovo pravdy (2 Tm 2,15).

JAK MŮŽEŠ BÝT SPASEN: Bůh od samého počátku zamýšlel mít s lidmi společenství. V knize Genesis se píše, jak Hospodin za večerního chládku rozmlouval s Adamem. Potom ale Adam s Evou zhřešili. Toho dne se nesetkali s Bohem, aby se s ním viděli, ale naopak se před ním skryli. Už se necítili v Boží přítomnosti dobře. Styděli se. Tak tomu bylo, když do světa vešel hřích. Od té doby je lidstvo stále od Boha odděleno. Bůh měl ale připravený plán, který by nám lidem umožnil s ním opět společenství obnovit: Pošle na svět svého Syna zemřít na kříži, aby lidstvo mohlo být spaseno díky vylití jeho krve. Záchrana není automatická. Vyžaduje rozhodnutí, které musí každý člověk udělat sám za sebe. Zde jsou kroky, které by toto rozhodnutí mělo obsahovat:

1. Musíme si uvědomit, že jsme zhřešili: „... všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy...“ (Ř 3,23)
2. Musíme činit pokání ze svých hříchů: „*Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete*“ (L 13,3).
3. Musíme věřit: „*Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen*“ (Ř 10,9).

Osobní shrnutí: Bůh tě tak velice miluje, že dovolil, aby jeho vlastní Syn nesl tvé hříchy a zemřel na kříži proto, abys mohl být spasen. Nebylo to kvůli tvému sousedovi, kamarádovi nebo lidem z vašeho města, ale pro tebe! Z toho vidíš, jak jsi pro Boha důležitý. Věděls, že mu o tebe tak velmi jde?

Opakování:

a) Vlastními slovy charakterizuj Starý a Nový zákon (každou část jednou větou).

b) Vyjádři souhrnné téma Bible.

Abyste poznali pravdu

Otázky k osobnímu studiu Lukášova evangelia

PŘÍPRAVA KE STUDIU: Chystáš se studovat Evangelium podle Lukáše, které mnozí považují za nejkrásněji napsanou knihu Bible. Než se pustíš do práce, pros Boha v modlitbě, aby ti pomohl rozumět biblickým pravdám. Čti komentář a přitom si podtrhávej výroky, které jsou pro tebe důležité. Předtím, než začneš odpovídat na otázky, si pozorně přečti celou pasáž v Písmu. Odpovědi na otázky najdeš právě v tomto biblickém oddíle. Nenechej se odradit, když na některou otázku nebudeš umět odpovědět. Zkus další! Až budete o otázkách diskutovat ve studijní skupině a uslyšíte vyučování, získáš nové poznatky. My všichni se učíme, i váš vedoucí skupiny a učitel. Ve svých každodenních modlitbách vyjadřuj vděčnost za to, že máš možnost účastnit se biblického studia.

Lukáš, autor

1. Jakou měl Lukáš profesi? (Viz Ko 4,14.)

2. Jmenuj některé lidi, s nimiž cestoval. (Viz 2 Tm 4,11; Fm 24.)

3. Lukáš byl stálým společníkem apoštola Pavla na cestách popsanych ve Sk 16-28. Najdi si verš Sk 16,10. Které zájmeno svědčí o Lukášově přítomnosti?

4. a) Vyhledej si následující biblické verše a každý z nich spoj s příslušným výrokem:

- ___ Sk 16,10-11   1) Když je Pavel v domácím vězení, Lukáš a _____ mu mohou sloužit.
- ___ Sk 16,18   (2) Pavel je obviněn, že znesvětil chrám.
- ___ Sk 21,12   (3) Pavel a Lukáš plují do Makedonie.
- ___ Sk 21,28   (4) Pavel s Lukášem zažijí ztroskotání lodi u ostrova Malty.
- ___ Sk 24,23   (5) Lukáš spolu s ostatními naléhavě žádá Pavla, aby nechodil do Jeruzaléma.
- ___ Sk 27,41-28,1   (6) Pavel vyhnal démona z mladé otrokyně.

- b) Vyber ze shora uvedených událostí dvě, které tě nejvíce upoutaly, a pozorně si je přečti. Čemu ses z těchto příběhů naučil?

Úvod — L 1,1-4

5. Pro koho psal Lukáš toto evangelium?
6. Jaký měl při psaní záměr?
7. Kde získal Lukáš své informace o Ježíši Kristu?
8. Který výrok v této pasáži naznačuje, že také jiní lidé psali o Ježíši?

POZNÁMKA: V příští lekci se setkáme s knězem Zachariášem. Toto setkání bude úvodem k příchodu Mesiáše. Pojďme se tedy trochu připravit na to, co nás čeká v dalším studiu.

Kněžství

9. Čti Exodus 28,1. Kterí lidé měli sloužit jako kněží? Kdo v tomto verši promlouval?
10. Jaké povinnosti měli kněží? (Viz Ex 30,7-8; Lv 6,2 a 6; 10,11; 13,1-17; Dt 17,8-13.)

Mesiáš

11. a) Jaký smysl měly zápalné oběti? (Viz Lv 1,3-4.)

b) Proč se vyžadovalo, aby člověk přinášející oběť vložil svou ruku na hlavu obětovaného zvířete? (Lv 1,4)
12. Jakým způsobem je Ježíš Kristus naším veleknězem? (Viz Žd 2,17; 4,15; 5,5; 6,20; 7,26; 8,1.)
13. Ze všech židovských proroků nám nejucelenější obraz přicházejícího Mesiáše podává Izajáš. Vyhledej si následující biblické verše a napiš podle nich vlastnosti Mesiáše:
  - a) Iz 11,2-5
  - b) Iz 42,2-6
  - c) Iz 53,4-12
14. Jaká jsou další jména pro Mesiáše? (Viz Iz 7,14; 9,5.)

Osobní úvaha: Které z Mesiášových jmen má pro tebe největší význam? Proč?